

Nr 113

Av herr **Hermansson m. fl.**, om upprättande av diplomatiska förbindelser med Tyska Demokratiska Republiken.

(Lika lydande med motion nr 93 i Första kammaren)

Frågan om Sveriges erkännande av Tyska Demokratiska Republiken har vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens behandling. Olika skäl har anförts varför vårt land icke borde erkänna denna stat och med den upprätta normala diplomatiska förbindelser. Det har anförts att Sverige därmed skulle »erkänna Tysklands delning» och motverka en tysk återförening. Det har anförts att frågan är »känslig» och att det må ankomma på de ansvariga stormakterna att finna vägen till en lösning av tysklandsfrågan.

Det är innevarande år 20 år sedan TDR konstituerades som stat — *efter* det att den andra delen av Tyskland, de västallierades ockupationszoner, ombildades till Tyska Förbundsrepubliken. Allt talar för att de båda tyska staterna kommer att bestå som skilda självständiga stater under överskådlig tid framöver. Det är riktigt att relationerna mellan de båda tyska staterna och frågan om hur ett framtida Tyskland kommer att gestaltas är en angelägenhet för folken i båda dessa stater. Men den »tyska frågan» är, icke bara en *tysk* fråga — den är i hög grad ett europeiskt säkerhetsproblem.

Den ena av dessa stater — Tyska Demokratiska Republiken — har ansökt om medlemskap i Förenta Nationerna, erkänner de efter krigsslutet i Potsdam fastställda europeiska gränserna, är för avtal om icke-kärnvapenupprustning etc. Den andra tyska staten — Tyska Förbundsrepubliken — har *inte* ansökt om medlemskap i FN, erkänner *icke* Oder-Neisse-linjen, gör ingen hemlighet av att den har territoriella krav. Mot bakgrunden av dessa och andra fakta går inte att bestrida, att spänningsanledningar finns i Europas mitt, med andra ord ett europeiskt säkerhetsproblem.

I ett interpellationssvar den 7 december 1967 yttrade utrikesministern »att enligt svensk uppfattning varken erkännande av en stat eller upprättande av diplomatiska förbindelser med staten i och för sig innebär ett politiskt ställningstagande till förmån för statens regim». I konsekvens härmed råder också normala diplomatiska förbindelser mellan vårt land och en rad länder med skiftande politiska system och regimer.

Överfört på det aktuella tyska problemet måste konstateras en klar konsekvens i Sveriges hållning att icke erkänna TDR, medan däremot Tyska Förbundsrepubliken erkännes. En diskussion om konsekvens eller

inkonsekvens är emellertid mindre intressant än det faktum, att det här rör sig om huruvida vårt land genom åtgärden att erkänna även den andra tyska staten — TDR — kan bidra till främjandet av fredssträvandena och den europeiska säkerhetens intressen. Mot bakgrunden av de anförda fakta är uppenbart att så vore fallet.

Argumenteringen om att det ankommer på stormakterna att finna vägen till en fredlig lösning av de problem som Tysklands delning medför förefaller mot bakgrunden av den svenska regeringens beslut nyligen om att erkänna Nordvietnam icke vara relevant. Det svenska erkännandet av Nordvietnam har onekligen beröring med den stormakt som för ett brutalt krig mot det land med vilket Sverige beslutat upprätta normala diplomatiska förbindelser. De pågående fredsförhandlingarna bedöms bli påverkade i gynnsam riktning av det svenska beslutet.

Ett svenskt bidrag till stärkandet av fredssträvandena på betydligt närmare håll, nämligen i Europas mitt, bör även det betraktas som ett steg av stor betydelse. Den omständigheten att Tyska Förbundsrepubliken officiellt hyllar den s. k. Hallsteindoktrinen, som dock under årens lopp betydligt urholkats, bör icke avskräcka vårt land att ta ett från angivna utgångspunkter riktigt steg, icke heller antydningarna om vad en sådan åtgärd kunde få för handelspolitisk innebörd, eftersom det i detta avseende klart rör sig om *ömsesidiga* intressen av ett handelsutbyte.

Till de anförda skälen kan fogas en rad andra, nämligen betydelsen för vårt land av ett erkännande av TDR i fråga om möjligheterna för utveckling av Sveriges handel med detta land liksom utvecklingen av kulturella och andra kontakter. De under senare tid anförda skälen mot ett svenskt närmande till TDR med anknytning till fjolårets tjeckoslovakienhändelser bör mot bakgrunden av det tidigare åberopade yttrandet i interpellationsdebatten i december 1967 icke tillmätas någon betydelse.

Med hänvisning till de i denna motion anförda synpunkterna föreslås,

att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer att denna tar initiativet till upprättandet av diplomatiska förbindelser med Tyska Demokratiska Republiken.

Stockholm i januari 1969

C. H. Hermansson (vpk) Gunvor Ryding (vpk) Eivor Marklund (vpk)
